

DECIZIE

22 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Ion Druță
Nicolae Craiu

examinînd recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei” împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenienți accesorii Primăria comunei Mănoilești și Întreprinderea de Producție „Codreanca” Societate pe Acțiuni cu privire la contestarea actelor administrative și anularea contractului de vânzare-cumpărare a terenului,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei” și menținută hotărîrea Judecătoriei Ungheni din 08 septembrie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 07 mai 2014, SRL „Floarea Pietrei” a depus cererea de chemare în judecată împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenienți accesorii Primăria comunei Mănoilești, ÎP „Codreanca” SA cu privire la contestarea actelor administrative și anularea contractului de vânzare-cumpărare a terenului.

În motivarea acțiunii a invocat că potrivit actului comisiei interdepartamentale privind transmiterea-recepția spre valorificare industrială a zăcământului de argile și roci de nisip „Ungheni-3” din 24 decembrie 2004, i-a fost transmis SRL „Floarea Pietrei” zăcământul de argile, utile pentru producerea cărămizii și cheramzitului „Ungheni-3” în cantitate de 2551 mii m³ la categoriile A+B+C₁ și rezervele de nisipuri-degrasante în cantitate de 160 mii m³ la categoriile A+B+C₁ pentru valorificarea industrială.

La fel, se indică că prin actul de confirmare a perimetrului minier din 14 martie 2009 a fost confirmat perimetrul minier pentru exploatarea zăcământului complex de materie primă pentru producerea cărămizilor și cheramzitului „Ungheni-3” prin metoda deschisă. Conform acestui act suprafața proiecției perimetrului minier, delimitată pe copia planului topografic prin punctele unghiulare constituie 12.68 ha.

Iar termenul de acțiune a perimetrului minier a fost stabilit până la epuizarea zăcământului.

Afirmă însă că până în prezent Consiliul Mănoilești și Primăria Mănoilești nu i-a transmis SRL „Floarea Pietrei”, în natură, terenul cu suprafața de 12.68 ha pentru valorificarea industrială.

Susține că la notificarea prealabilă, Primăria Mănoilești, prin răspunsul din 18 iulie 2013 a informat că, din suprafața de 12,68 ha Primăria dispune numai de terenul cu suprafața de aproximativ 3.7 ha, care poate fi vândut sau arendat prin licitație publică, iar prin răspunsul suplimentar din 04 aprilie 2014 a respins transmiterea terenului cu suprafața de 12,68 ha, menționând că cererea este tardivă și precum că, actul comisiei interdepartamentale privind transmiterea-recepția spre valorificare industrială a zăcământului de argile și roci de nisip „Ungheni-3” este nul și că actul de confirmare a perimetrului minier al Ministerului Economiei și Comerțului înregistrat sub nr . 416 din 14 martie 2009, nu are nici o tangență cu pretinsul drept al SRL „Floarea Pietrei”.

Totodată, menționează că Consiliul Mănoilești nu a dat nici un răspuns la notificarea prealabilă a întreprinderii.

Mai invocă reclamantul că, ÎP „Codreanca” SA ilegal exploatează zăcământul de argile și roci de nisip „Ungheni-3”, se eschivează abuziv de la plata impozitelor și se îmbogățește fără justă cauză.

Consideră refuzul Consiliului și Primăriei Mănoilești de a transmite către SRL „Floarea Pietrei” a zăcământului de argile, utile pentru producerea cărămizii și cheramzitului „Ungheni-3” și vânzarea către ÎP „Codreanca” SA a lotului de 6.7010 ha a terenului cu destinație agricolă neîntemeiat.

În susținerea poziției sale invocă și prevederile art.6 din Codul subsolului nr. 3-XVI din 02 februarie 2009, reținând că sectoarele de subsol nu pot fi înstrăinate, ele pot fi date numai în folosință. Toate actele juridice sau acțiunile care, în mod direct sau indirect, violează dreptul de proprietate publică a statului asupra subsolului sunt lovite de nulitate absolută.

Insistă că decizia Consiliului Mănoilești nr.5/5/7 din 17 august 2006 și contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică cu nr.22 decembrie 2006, conform cărora terenul cu suprafața de 6,7010 ha cu destinație agricolă a fost înstrăinat, contravine Codului subsolului și sunt lovite de nulitate absolută și urmează a fi anulate.

Solicită reclamantul SRL „Floarea Pietrei” repunerea în termen a acțiunii, anularea deciziei Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006, a contractului de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, a procesului-verbal privind desfășurarea licitării a lotului nr. 1 din 25 octombrie 2006 și a procesului-verbal nr.01 privind rezultatele licitării cu strigare și obligarea Consiliului comunei Mănoilești și Primăriei comunei Mănoilești să transmită în folosința SRL „Floarea Pietrei” terenul cu suprafața de 12.68 ha conform actului de confirmare a perimetrului minier eliberat de Ministerul Economiei și Comerțului din 14 martie 2009 și conform actului comisiei interdepartamentale pentru valorificarea industrială a zăcământului de argile și roci de nisip „Ungheni-3”.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 23 decembrie 2014, a fost scoasă de pe rol cererea depusă de către SRL „Floarea Pietrei” împotriva Consiliului comunei Mănoilești cu privire la anularea deciziei nr. 5/5/7 din 17 august 2006 și explicat SRL

„Floarea Pietrei” că este în drept de a soluționa litigiul în procedura contencioasă la instanța competentă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2015, a fost admis recursul declarat de către SRL „Floarea Pietrei”, casată încheierea Judecătorei Ungheni din 23 decembrie 2014 și restituită pricina spre rejudecare în prima instanță în același complet de judecată.

Prin încheierea Judecătorei Ungheni din 26 mai 2015, au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii de partea pârîului SRL „Vigi” și SA „Macon”.

Prin hotărîrea Judecătorei Ungheni mun. Chișinău din 08 septembrie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de către SRL „Floarea Pietrei” a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016, a fost respins apelul declarat de către SRL „Floarea Pietrei” și menținută hotărîrea primei instanțe.

La 29 martie 2016, SRL „Floarea Pietrei” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri cu privire la admiterea acțiunii în sensul formulat.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, susținînd că instanța de apel a omis să se expună asupra argumentelor invocate împotriva hotărîrii primei instanțe, astfel încît, a fost grav lezat dreptul său la un proces echitabil și la un recurs efectiv.

Menționează că în susținerea apelului a invocat că în partea descriptivă a hotărîrii, instanța de fond se referă doar la omiterea de către întreprinderea a termenului de prescripție, în dispozitivul hotărîrii omite total să se expună asupra temeiului respingerii acțiunii - nici ca neîntemeiată, nici ca tardivă. Or, dispozitivul unei hotărîri judecătorești trebuie să fie clar, complet și să nu lase loc de interpretări și speculații.

Remarcă că întrădeavăr, potrivit art. 267, 272 Cod civil termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Însă, instanța de fond a omis să stabilească data nașterii dreptului la acțiune, nu a stabilit data cînd SRL „Floarea Pietrei” a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

Afirmă că toate actele a căror anulare a fost solicitată - decizia Consiliului comunei Mănoilești nr.5/5/7 din 17 august 2006, contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, procesul-verbal cu privire la desfășurarea licitării a lotului de teren nr. 1 din 25 octombrie 2006 și procesul-verbal nr. 01 cu privire la rezultatele licitării cu strigare a terenului cu suprafața de 6.701 ha - nu au fost publicate, nici comunicate reclamantului în careva fel la data emiterii.

La fel, relevă că în ședința de judecată a prezentat înscrisuri care demonstrează faptul că a depus în termen acțiunea, pînă la expirarea termenului de trei ani din momentul cînd a aflat despre încălcarea drepturilor sale.

Susține că doar după data de 18 iulie 2013 a aflat despre existența actelor a căror anulare le solicită, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 11 octombrie 2013, respectiv termenul de prescripție nefiind omis.

De asemenea invocă că, de fapt, a solicitat nulitatea absolută a actelor juridice nominalizate, iar potrivit prevederilor art. 217 Cod civil acțiunea în constatare a nulității absolute este imprescriptibilă.

Referitor la argumentul pârâților despre omiterea termenului de prescripție prevăzut de art. 14 și 17 Legea contenciosului administrativ, consideră că acesta nu poate fi acceptat, deoarece prin decizia Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2015 s-a constatat contrariul.

Apreciază critic și mențiunea instanței de apel precum că la cererea SRL „Floarea Pietrei” din 11 martie 2015, a fost emis răspunsul Primăriei Mănoilești la 04 aprilie 2015, care se prezumă recepționat în aceeași zi, cu toate că SRL „Floarea Pietrei” susține că nu a primit acest răspuns.

Iar Primăria Mănoilești nu a demonstrat și nici nu a susținut cont de faptul că a înmănat răspunsul la data emiterii acestuia – 04 aprilie 2015.

Reieșind din faptul că cererea prealabilă a fost înaintată la 11 martie 2015, consideră că termenul de depunere a acțiunii a expirat la 11 mai 2015, acțiunea fiind depusă la 06 mai 2015, deci în termen.

Suplimentar evidențiază că răspunsul Primăriei Mănoilești din 18 iulie 2013 nu este relevant speței, deoarece conține doar informația despre lipsa superfeții corespunzătoare pentru transmitere la solicitare, pe când prin răspunsul Primăriei Mănoilești din 04 aprilie 2015 se refuză transmiterea în folosință a terenului respectiv și se informează petiționarul despre existența actelor întocmite: decizia Consiliului Mănoilești nr.5/5/7 din 17 august 2006, procesul-verbal de desfășurare a licitației nr. 1 din 25 octombrie 2006 și procesul-verbal cu privire la rezultatele licitației nr. 01 din 25 octombrie 2006, precum și contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006.

Consideră că nu poate fi acceptată nici concluzia referitor la depășirea termenului de prescripție de 3 ani pentru contestarea contractului de vânzare cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, deoarece despre existența acestui act reclamantul a aflat doar din răspunsul Primăriei Mănoilești la 04 aprilie 2015. Publicarea în 2006 în presă a anunțului despre petrecerea licitației de vânzare a unui oarecare teren agricol de către Primăria Mănoilești, nu este o dovadă a publicării contractului de vânzare cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006.

În concluzie invocă că instanțele ierarhic inferioare au admis erori grave la judecarea pricinii în cauză, ce constituie o încălcare gravă a drepturilor SRL „Floarea Pietrei”, în special a dreptului la un proces echitabil.

La 03 mai 2016, Consiliul comunei Mănoilești, Primăria comunei Mănoilești și SA „Codreanca” prin intermediul reprezentantului-avocatul Tetelea Eugeniu, au depus referința la recursul declarat, în care au invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia și au solicitat respingerea lui ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia decizie instanței de apel din 16 februarie 2016 a fost expediată în adresa recurentului și reprezentantului acestuia la 12 martie 2016, și recepționată de ultimii la 17 martie 2016 și respectiv 16 martie 2016, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție (f. d. 187, 189 vol. I).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 29 martie 2016 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și a restitui pricina spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenienți accesorii Primăria comunei Mănoilești, ÎP „Codreanca” SA, SRL „Floarea Pietrei” a solicitat repunerea în termen a acțiunii, anularea deciziei Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006, a contractului de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, a procesului-verbal privind desfășurarea licitării a lotului nr. 1 din 25 octombrie 2006 și a procesului-verbal nr.01 privind rezultatele licitării cu strigare și obligarea Consiliului comunei Mănoilești și Primăriei comunei Mănoilești să transmită în folosința SRL „Floarea Pietrei” terenul cu suprafața de 12.68 ha conform actului de confirmare a perimetrului minier eliberat de Ministerul Economiei și Comerțului din 14 martie 2009 și conform actului comisiei interdepartamentale pentru valorificarea industrială a zăcămintului de argile și roci de nisip „Ungheni-3”.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță, prin hotărârea sa a respins ca acțiunea înaintată de către SRL „Floarea Pietrei” împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenienți accesorii Primăria comunei Mănoilești, ÎP „Codreanca” SA.

Judecând apelul declarat de către SRL „Floarea Pietrei” instanța de apel găsește drept legală și întemeiată hotărârea primei instanțe, considerând necesar de a respinge apelul.

Pentru a decide astfel, instanța de apel cu referire la prevederile art. art. 14 și 17 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, a conchis că SRL „Floarea Pietrei” s-a adresat tardiv în instanța de judecată cu privire la contestarea actului administrativ, în acest sens reținând că Primăria Mănoilești a răspuns la cererea prealabilă la data de 04 aprilie 2014, pe când cererea de chemare în judecată a fost depusă la 06 mai 2014, adică cu omiterea termenului de 30 zile din data primirii răspunsului la cererea prealabilă, care a expirat în data de 05 mai 2014, concluzionând că atât cererea prealabilă, cât și cererea de chemare în judecată au fost depuse tardiv.

De asemenea, în ceea ce privește contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, procesul-verbal privind desfășurarea licitării a lotului nr. 1 din 25 octombrie 2006 și procesul-verbal nr.01 privind rezultatele licitării cu strigare, instanța de apel a reținut că acestea acte sunt subsecvente deciziei Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006, toate fiind adoptate cu aproximativ 8 ani pînă la înaintarea acțiunii.

Iar aplicînd prevederile art. 267 alin.(1), art. 271, art. 272 alin.(1) Cod civil, precum și faptul că SRL „Floarea Pietrei” nu a adus probe privind momentul cînd a

cunoscut despre emiterea actelor contestate, instanța de apel a considerat corectă soluția primei instanțe cu privire la respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv.

Instanța de recurs constată, însă, că soluția în speță a fost dată de către instanțele ierarhic inferioare fără a fi elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, fără a fi dată aprecierea cuvenită materialului probator anexat la dosar, în raport cu prevederile legale aplicabile speței.

În conformitate cu art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Iar dispozițiile art. 241 alin. (4)-(6) CPC, prevăd că în partea descriptivă se indică succint pretențiile reclamantului, obiecțiile pârâtului și explicațiile celorlalți participanți la proces. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

În sensul normei enunțate este de înțeles că concluziile instanței expuse în partea motivată a hotărârii, trebuie să coincidă cu soluția instanței cuprinsă în dispozitivul hotărârii. Or, în caz contrar hotărârea este lovită de nulitate.

La caz, instanța de recurs reține că contrar dispozițiilor citate, soluția dată de prima instanță are un conținut neînțeles, or deși instanța în partea motivată constată că SRL „Floarea Pietrei” a omis termenul de adresare cu acțiune în judecată, nu reflectă cert în dispozitivul hotărârii temeiul respingerii acțiunii și respectiv soluția instanței nefiind clară, cu alte cuvinte incompletă.

Cu toate acestea, instanța de apel, a respins argumentele apelului invocate în acest sens, considerând că deși, în partea dispozitivă a hotărârii, nu a fost menționat faptul că acțiunea a fost respinsă ca tardivă, în partea motivată a hotărârii se reflectă această soluție, fără a ține cont că dispozitivul unei hotărâri judecătorești trebuie să fie clar, complet și să nu lase loc de interpretări și speculații.

În speță se oglindește și faptul că SRL „Floarea Pietrei” în acțiunea sa formulată împotriva Consiliului comunei Mănoilești, raionul Ungheni, intervenienți accesorii Primăria comunei Mănoilești, ÎP „Codreanca” SA, a insistat că decizia Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006 și contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, prin care terenul cu suprafața de 6.7010 ha cu destinație agricolă a fost înstrăinat, contravin Codului subsolului și sunt lovite de nulitate absolută, din care considerente și a solicitat anularea acestora, întemeindu-și cerințele în acest sens pe prevederile Codului subsolului, Regulamentul cu privire la modul de atribuire în folosință a sectoarelor de subsol, Regulamentul cu privire la atribuirea perimetrelor geologice și miniere, precum și Legea contenciosului administrativ.

Pe când, nici prima instanță și nici instanța de apel asupra argumentelor menționate nu s-au pronunțat, expunându-se asupra tardivității acțiunii, au lăsat fără apreciere faptul că acțiunea în constatarea nulității absolute este imprescriptibilă, adică poate fi intentată indiferent de termenul scurs de la data încheierii actului juridic. Deoarece nulitatea absolută are ca scop ocrotirea unui interes general, social, este necesar ca ea să poată fi invocată oricând, făcându-se derogare de la norma generală

prevăzută de art. 267 alin. (1) Cod civil, invocată de instanțele ierarhic inferioare în susținerea soluției adoptate.

Mai mult că și din cererea de apel declarată împotriva hotărârii primei instanțe, care a fost susținut integral în ședința instanței de apel, se reflectă că reprezentanții SRL „Floarea Pietrei” Bîrsanu Dumitru și avocatul Dudulica Liubomir cu referire la art. 220, 217 Cod civil, au insistat că decizia Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006, contractul de vânzare-cumpărare a terenului agricol proprietate publică din 22 decembrie 2006, procesul-verbal privind desfășurarea licitării a lotului nr. 1 din 25 octombrie 2006 și procesul-verbal nr.01 privind rezultatele licitării, sunt lovite de nulitate absolută și urmează a fi anulate.

Cu toate acestea, într-un mod neînțeles, acestea pretenții au rămas fără nici o apreciere de către instanța de apel.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-se în mod general la unele constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În situația dată, reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs consideră că la judecarea cauzei era necesară verificarea legalității hotărârii primei instanțe, cât și obiectului litigiului atât în baza argumentelor invocate de apelantă, cât și conform cadrului legal ce guvernează raportul juridic supus judecării.

În acest sens, se va remarca că în scopul stabilirii respectării sau omiterii termenului de înaintare a acțiunii în judecată de către SRL „Floarea Pietrei”, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica dacă situației din speță sunt aplicabile sancțiunile nulității absolute prin prisma dispozițiilor art. 217 alin.(3) Cod civil în coroborare cu art. 6 alin.(2) din Codul subsolului, care prevede că, sectoarele de subsol nu pot fi înstrăinate, ele pot fi date numai în folosință. Toate actele juridice sau acțiunile care, în mod direct ori indirect, violează dreptul de proprietate publică a statului asupra subsolului sînt lovite de nulitate absolută.

Pe când, acest aspect a fost lăsat fără verificare de către instanțele ierarhic inferioare, deși acesta era necesar de a fi dezvăluit și stabilite, întru judecarea justă a cauzei, cum de altfel a fost lăsată fără apreciere și examinarea cererea recurentului cu privire la repunerea în termen a acțiunii.

La fel, se constată a fi neînțeleasă și lipsită de suport logic reținerea instanței de apel precum că și pretenția SRL „Floarea Pietrei” cu privire la contestarea deciziei Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006 este depusă în instanța de judecată cu omiterea termenului de 30 zile din data primirii răspunsului la cererea prealabilă, care a expirat în data de 05 mai 2014.

Astfel, conform art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 alin. (1) din Legea menționată, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate, iar conform alin. (2) al aceluiași articol, acțiunea poate fi înaintată nemijlocit instanței de contencios administrativ în cazurile expres prevăzute de lege și în cazurile în care persoana se consideră vătămată într-un drept al său prin nesoluționarea în termen legal ori prin respingerea cererii prealabile privind recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate.

În interpretare corectă a prevederilor legale enunțate este de înțeles că termenul de sesizare a instanței de contencios administrativ curge, fie de la data comunicării răspunsului la cererea prealabilă, fie de la data expirării termenului de 30 de zile în care autoritățile indicate erau obligate să examineze cererea prealabilă.

Se observă însă, că contrar celor reținute de instanța de apel, SRL „Floarea Pietrei” solicită anularea deciziei Consiliului comunei Mănoilești nr. 5/5/7 din 17 august 2006, adică anularea actului administrativ a organului administrației publice locale care nu a dat răspuns la cererea prealabilă, respectiv, cum a fost arătat, în cazul în care autoritatea publică sau persoana asimilată acesteia nu a examinat cererea persoanei care se consideră lezată într-un drept al său recunoscut de lege în termenul stabilit de lege, persoana dată este în drept să se adreseze nemijlocit în instanța de contencios administrativ.

Iar nesoluționarea în termen a cererii prealabile și neacordarea răspunsului la aceasta nu constituie drept motiv de a considera că petiționarii nu au fost repuși în termenul de prescripție, în caz dacă cererea prealabilă a fost depusă cu omiterea termenului prevăzut de norma menționată.

Or, neacordarea răspunsului la cererea prealabilă, echivalează cu respingerea acesteia în fond, ca urmarea, neinvocarea directă de către organul sesizat, a tardivității cererii prealabile, presupune repunerea acesteia în termen.

În această ordine de idei, se constată a fi lipsită de suport legal și concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii de chemare în judecată și în legătură cu depunerea tardivă a cererii prealabile.

Faptul dat indică incontestabil la încălcarea de către instanță a normelor de drept procedural, precum și la examinarea superficială și evazivă atât a apelului, cât și a pricinii supusă judecării, fără a fi verificată, în condițiile legii, legalitatea hotărârii atacată cu apel.

În asemenea împrejurări, se constată că de fapt instanța de apel nu a pătruns în esența raportului juridic ivit în speță, iar motivarea deciziei nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns asupra pretențiilor formulate de către SRL „Floarea Pietrei”, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice

temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În conexiunea celor remarcate, precum și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs menționează că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii.

Față de cele ce preced, se impune admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cauza urmând a fi trimisă la instanța de apel în vederea rejudecării cauzei cu respectarea principiilor ce guvernează litigiul în cauză.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate mai sus, să creeze condiții obiective și egale părților pentru realizare și exercitare drepturilor sale procedurale și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 16 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Floarea Pietrei” împotriva Consiliului comunei Mănoilești raionul Ungheni, intervenienți accesorii Primăria comunei Mănoilești și Întreprinderea de Producție „Codreanca” Societate pe Acțiuni cu privire la contestarea actelor administrative și anularea contractului de vânzare-cumpărare a terenului, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Ion Druță

Nicolae Craiu